

Direktoratet for mineralforvaltning
med Bergmesteren for Svalbard

Norge Mineraler AS
Langholmveien 6
4373 EGRSUND

Dato: 26.06.2024
Vår ref: 23/05157-66
Deres ref:

Informasjon om tildeling av utvinningsretter til statens mineraler i Eigersund kommune til Norge Mineraler AS

POST- OG BESØKSADRESSE

Ladebekken 50
7066 Trondheim

TELEFON + 47 73 90 46 00

E-POST post@dirmin.no

WEB www.dirmin.no

GIRO 7694.05.05883

SWIFT DNBANOKK

IBAN NO5376940505883

ORG.NR. NO 974 760 282

SVALBARDKONTOR

TELEFON +47 79 02 12 92

Direktoratet for mineralforvaltning med Bergmesteren for Svalbard (DMF) er fagorgan og sektormyndighet for mineralressurser og mineralvirksomhet, og har bl.a. ansvar for å tildele utvinningsretter til statens mineraler iht. mineralloven kapittel 6. Vi vil med dette informere lokale grunneiere om tildelte utvinningsretter i Eigersund kommune, se vedlagt kart, og si litt om hva dette innebærer og ikke innebærer.

Hva er statens mineraler?

Statens mineraler er metalliske grunnstoffer med egenvekt på 5 gram/cm³ eller mer, så som jern, kobber, gull, samt titan, arsen, magnetkis og svovelkis, jf. mineralloven § 7. Disse metallene og malmer av disse tilhører staten, uavhengig av hvem som eier eiendommen metallene finnes på. Øvrige mineraler tilhører grunneier. Denne fordelingen av eierskap til mineraler har vært gjeldende i flere hundre år, lenge før eiendomsretten slik vi kjenner den i dag ble etablert. Tildeling av utvinningsrett til statens mineraler medfører derfor ikke et inngrep i grunneiers eiendomsrett.

Hva er en utvinningsrett?

En utvinningsrett er en enerett til uttak av en sannsynlig forekomst av statens mineraler i rettighetsområdet. Utvinningsretten innebærer ikke en tillatelse til gruedrift, men den som har utvinningsrett kan søke DMF om driftskonsesjon, se neste punkt.

Det er ikke alle tildelte utvinningsretter som fører til drift, bl.a. fordi oppstart av gruedrift er kostbart og må oppfylle en rekke samfunnshensyn for å kunne få de nødvendige tillatelser.

Innehaver av utvinningsrett har første prioritet til å foreta undersøkelser etter statens mineraler i området, på samme vilkår som innehaver av undersøkelsesrett, jf. mineralloven § 18 fjerde ledd.

Driftskonsesjon

Innehaver av utvinningsrett kan søke om driftskonsesjon, jf. mineralloven § 43. Søknader om driftskonsesjon sendes alltid på høring til grunneiere, naboer, kommunen og andre relevante offentlige etater, og alle som ønsker det kan uttale seg. DMF kan både sette vilkår for driften eller avslå søknader i sin helhet, og hørings svar fra lokale parter vil være et viktig bidrag i DMF sin vurdering.

Før oppstart av drift må det også foreligge godkjent regulering fra kommunen etter plan- og bygningsloven og andre nødvendige offentlige tillatelser, f.eks. tillatelse etter forurensingsloven. Det er vanlig at nødvendig arealavklaring fra kommunen gjennomføres før DMF behandler søknad om driftskonsesjon, men det er ikke et krav.

Utvinningsrettens betydning for grunneier

Basert på tidligere henvendelser om uklarheter rundt låneopptak og søknadspålagt tiltak på eiendom med tinglyst utvinningsrett, vil vi presisere at tildeling og tinglysning av utvinningsrett ikke innebærer noen begrensninger for grunneiers bruk av eiendommen til andre formål enn mineraluttak. Det er kommunen som gjennom arealavklaring og regulering etter plan- og bygningsloven avgjør hva eiendommen kan brukes til.

Hvis det også blir tildelt driftskonsesjon, har tiltakshaver enerett til utnyttelse av statens mineraler i området, men dette gir ikke rett til tilgang eller bruk av privat eiendom. Hvis det blir aktuelt med drift, må tiltakshaver derfor inngå avtaler med grunneier, der dette er nødvendig for tilgang til og bruk av berørte eiendommer. Hvis avtaler ikke kommer i stand, kan tiltakshaver søke Nærings- og fiskeridepartementet om tillatelse til ekspropriasjon iht. mineralloven § 38.

Tinglysning og kart over utvinningsretter

Tildelte utvinningsretter skal iht. mineralloven § 36 tinglyses i grunnboken, og dette vil bli gjort innen kort tid. Utvinningsretten tildeles imidlertid ved DMF sitt vedtak, og tinglysningen i seg selv har ingen betydning for eksistensen av rettigheten eller grunneiers rettsstilling.

Grunnboken gir ikke informasjon om hvilke deler av eiendommen utvinningsretten ligger på. For å finne dette kan man gå til <https://minit.dirmin.no/kart/>, åpne «verktøy»-linjen til venstre og åpne kartlaget DMF – Bergrettigheter, og så finne eiendommen på kartet. Utvinningsretter er de brunskraverte firkantene på kartet, mens de større sortmarkerte områdene er undersøkelsesretter (sistnevnte er en rett til å gjøre undersøkelser etter statens mineraler, disse skal ikke tinglyses. Se mer om forskjellen mellom undersøkelsesrett og utvinningsrett på <https://www.dirmin.no/bergrettigheter>). Eiendomsgrenser kan slås på under kartlaget Kartverket – Matrikkel.

Hvis det er behov for informasjon om utvinningsretter og mineralloven for øvrig kan DMF kontaktes på post@dirmin.no eller telefon 73 90 46 00.

Vennlig hilsen

Maria Lauritzen
avdelingsdirektør

Kjetil Glad Vangen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer.
Saksbehandler: Kjetil Glad Vangen

Vedlegg:
Kart utvinningsretter Eigersund

Mottakere:
Norge Mineraler AS Langholmveien 6 4373 Eigersund

